

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 635 417
www.instante.justice.md

4-35/d-1803 13.09.25

Curtea Constituțională a Republicii Moldova mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Centru, Vă expediază solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate înaintată de către reprezentantul reclamantului Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara, în cauza de contencios administrativ electoral la acțiunea înaintată de Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei către Comisia Electorală Centrală, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

și acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc” către Comisia Electorală Centrală, terți Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Partidul Politic „Partidul Republican Inima Moldovei”, Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, cu privire la anularea parțială a actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ,

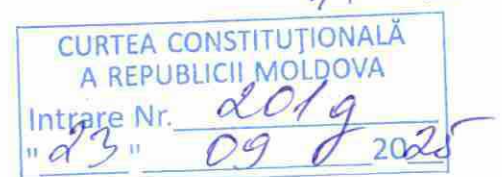
Anexe:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate înaintată de Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara .

Încheierea Curții de Apel Centru nr. 3-110/25 din 23 septembrie 2025.

**Presedintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Mîra Ghenadie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,

Chișinău, MD-2004

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
a unei sintagme de la art. 91, 93, 94, 95, 97, 99, 100, 102 din
Codul electoral nr. 325/2022

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

Nume: Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul
Moldovei

Număr de identificare de stat și cod fiscal: 3202550217730

Data înregistrării: 18 august 2025

Reprezentant legal: Tamara Chișca-Doneva

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În fapt, Domnul Dragoș Galbur, președintele Partidului politic Partidul Național Moldovenesc (în continuare - PNM), a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație, înregistrată sub nr. CEC10AP/6 din data de 2 septembrie 2025, împotriva doamnei Irina Vlah, președinta Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”.

Totodată, doamna Arina Spătaru, președinta Partidului Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa (în continuare - ALDE), a depus o sesizare, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/22684 din 5 septembrie 2025.

PNM susține în contestația nr. CEC-10AP/6 că la data de 2 septembrie 2025 Centrul Național Anticorupție, în colaborare cu Procuratura municipiului Cahul și cu suportul altor structuri specializate ale Inspectoratului General al Poliției, a desfășurat acțiuni procesuale într-o cauză penală privind finanțarea ilegală a unei formațiuni politice.

Descinderile au vizat mai multe locații din Chișinău și sudul țării, inclusiv instituții publice, fiind reținute mai multe persoane bănuite de implicare în activități de corupere electorală și spălare de bani.

Mai arată că, potrivit informațiilor oficiale comunicate de autoritățile competente, au fost documentate episoade de remunerare ilicită a activiștilor politici, colectare a semnăturilor contra plată și utilizare de resurse financiare provenite din Federația Rusă, prin intermediul instituției bancare „Promsviazbank” și al aplicațiilor electronice asociate, aflate sub regim de sancțiuni internaționale.

Totodată, investigațiile au relevat coordonarea activităților prin canale de comunicare criptate și implicarea directă a unor curatori din afara țării în diseminarea de materiale de dezinformare pe rețelele sociale.

Susține că, în cadrul perchezițiilor, organele de drept au ridicat mijloace bănești în diferite valute, carduri bancare de tip „МИР”, tehnică de calcul, înscrisuri de ciornă, precum și alte bunuri relevante pentru investigații.

Autoritățile au confirmat că o parte din fondurile provenite din străinătate erau lichefiate prin intermediul unor aplicații electronice, în scopul finanțării activităților electorale ale formațiunii vizate.

Adaugă PNM că președinta Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”, parte componentă a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor,

Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei", a recunoscut public efectuarea perchezițiilor la unii membri ai formațiunii, fapt ce ar confirma conexiunea directă a partidului cu circumstanțele investigate.

Relatează PNM că, pe baza acestor date oficiale, a depus contestația în examinare, invocând finanțarea ilegală și utilizarea frauduloasă a resurselor din afara țării de către Partidul Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI” și, respectiv, solicită excluderea acestuia din cursa electorală.

Contestatarul *a solicitat*:

- formularea unei cereri adresate Inspectoratului General al Poliției și Centrului Național Anticorupție privind oferirea informațiilor suplimentare referitoare la finanțarea ilegală a Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”, inclusiv cu mijloace financiare din străinătate;

- constatarea faptului că Partidul Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”, parte a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei”, a fost finanțat ilegal și a utilizat în campania electorală mijloace financiare provenite din străinătate;

- emiterea unei hotărâri cu privire la anularea înregistrării Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”, parte a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei”, cu excluderea candidaților din lista de candidați.

La rândul său, ALDE a prezentat susțineri în același sens, invocând aceleași circumstanțe factuale și argumente juridice privind finanțarea ilegală a Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”, formațiune componentă a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei”.

ALDE a subliniat că acțiunile investigate subminează corectitudinea competiției electorale și *a solicitat* examinarea posibilității de a revizui statutul legal al Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” ca participant în alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, inclusiv prin verificarea legăturilor directe ale blocului cu membrii reținuți, și de a adopta hotărâre în acest sens.

La data de 17 septembrie 2025 a fost examinată contestația Nr.CEC-10AP/6 din 2 septembrie 2025 depusă de Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc” și sesizarea nr. CEC-7/22684 din 5 septembrie 2025 depusă de Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa împotriva Blocului Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei.

Prin hotărârea CEC nr. 3993 din 17 septembrie 2025, *s-a hotărât*:

1. Se admite parțial contestația nr. CEC-10AP/6 din data de 2 septembrie 2025 a Partidului politic Partidul Național Moldovenesc și sesizarea nr. CEC-7/22684 din 5 septembrie 2025 a Partidului Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa.

2. Se aplică Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” sancțiunea avertismentului pentru încălcarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice.
3. Se inițiază efectuarea misiunii de control complex al finanțării activității Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI” pentru perioada 1 mai - 31 august 2025 și a Blocului Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei” pentru perioada 3 august-1 octombrie 2025.
4. Se comunică subiecților enumerați la punctele 2 și 3 faptul inițierii misiunii de control.
5. Subiecții enumerați la punctul 3 vor pune la dispoziția membrilor grupului de control, în termen de 48 ore, toate actele necesare solicitate cu privire la finanțarea campaniei electorale și/sau a partidului politic.
6. Se expediază Ministerului Justiției prezenta hotărâre și copia dosarului administrativ în vederea examinării aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI”.

La data de 19 septembrie 2025 Partidul Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI” a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva hotărârii CEC nr. 3993 din 17 septembrie 2025 (se anexează), în principal, **solicitând**:
- a admite acțiunea și a anula Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17 septembrie 2025 cu privire la contestația nr. CEC-10AP/6 din 2 septembrie 2025 și sesizarea nr. CEC7/22684 din 5 septembrie 2025.

La data de 19 septembrie 2025 Partidul Național Moldovenesc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, terți interesați Ministerul Justiției al RM, Partidul Republican INIMA MOLDOVEI, Blocul Electoral Patriotic, cu privire la anularea parțială a hotărârii CEC nr. 3993 din 17.09.2025, în partea în care a fost refuzată aplicarea sancțiunii de anulare a înregistrării concurentului electoral Blocul Electoral Patriotic (inclusiv a Partidului „Inima Moldovei” component) în alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. A solicitat pronunțarea unei hotărâri judecătorești de anulare a înregistrării Partidului Republican „INIMA MOLDOVEI” (parte a Blocului Electoral Patriotic) în calitate de concurent electoral, cu excluderea listei de candidați din cursa electorală pentru scrutinul 28.09.2025, în conformitate cu art. 102 alin. (5) lit. c) Cod electoral.

Procedura în cadrul căreia a fost ridicată excepția

Prezenta excepție de neconstituționalitate este invocată în cadrul cauzei pendinte pe rolul Curții de Apel Centru, judecător raportor, Victoria Sîrbu, privind acțiunea înaintată de Partidul Politic Partidul Republican „INIMA MOLDOVEI” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei către Comisia Electorală Centrală cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Număr de înregistrare: 2-25134914-02-3-200920251

Număr dosar: 3-110/25

Data: 19.09.2025

C. Obiectul sesizării. Norma contestată

Legea contestată: Codul electoral nr. 325/2022

Sintagma contestată:

- „subiecți electorali”, „subiecții electorali”, „subiecților electorali” de la art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), (8), art. 95 alin. (7), art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a), art. 102 alin. (1) și alin. (2) lit. e) și alin. (5)

D. Prevederi constituționale pretins încălcate.

Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

1. Art. 23 alin. (2): Dreptul persoanei de a-și cunoaște drepturile și obligațiile
2. Art. 38: Dreptul de a fi ales și de a participa la alegeri
3. Art. 54: Restrângerea drepturilor fundamentale - condiții de legalitate, necesitate, proporționalitate și respectarea esenței dreptului

Observații principale:

Sintagma contestată („subiecți electorali” / „subiecții electorali” / „subiecților electorali”) nu este suficient de clară și lasă loc unor interpretări arbitrare. Nu se înțelege cu certitudine dacă sub incidența acestei noțiuni intră:

- partidul politic parte-componentă din cadrul Blocului electoral,
- candidații desemnați de partid sau de Bloc,
- ori întregul Bloc electoral ca entitate juridică.

În lipsa unei delimitări exprese a sferei de aplicare, marja de discreție a organului electoral este excesiv de largă și poate fi exercitată până la nivel de arbitrar. Astfel, se creează posibilitatea excluderii din competiția electorală nu doar a unui partid sau a Blocului, ci chiar și a unor candidați individuali, în absența unor pretenții sau constatări de încălcări care să le fie imputabile direct.

Lipsa de claritate și previzibilitate privind drepturile și obligațiile candidaților în cadrul Blocului electoral afectează grav drepturile constituționale fundamentale, în special dreptul de a fi ales (art. 38 Constituție), libertatea partidelor politice (art. 41 Constituție) și principiul proporționalității (art. 54 Constituție).

În opinia autorului sesizării, sunt incidente cauzei drepturile garantate la art. 23, 38 din Constituție care urmează a fi evaluate și prin prisma art. 54 din Constituție.

Jurisprudența Curții europene a drepturilor omului
Hotărârea din 04.08.2020 pe cauza Partidul Politic „Patria” și alții ȘI ALȚII v. REPUBLICA MOLDOVA (Cererea nr. 5113/15 și altele 14).

În această cauză, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea **art. 3 Protocolul nr. 1 (dreptul la alegeri libere)** în legătură cu excluderea Partidului Politic „Patria” din scrutinul parlamentar din 2014. Autoritățile naționale au invocat suspiciuni privind finanțarea din străinătate a formațiunii politice, însă decizia de excludere a fost luată cu puțin timp înainte de ziua alegerilor, fără a exista o anchetă completă și fără a permite partidului un drept real la apărare.

Curtea a subliniat câteva principii esențiale:

1. **Restricțiile privind participarea unui partid politic la alegeri trebuie să fie justificate prin motive „relevante și suficiente”.** Simplul fapt al existenței unor suspiciuni nu este suficient.
2. **Autoritățile trebuie să asigure un proces echitabil și contradictoriu,** în care partidul vizat să fie informat despre acuzații, să aibă posibilitatea de a le contesta și de a prezenta probe.
3. **Măsurile de excludere trebuie să fie proporționale,** iar ingerința în dreptul la alegeri libere nu poate fi justificată de simple presupuneri neconfirmate.
4. **Momentul aplicării sancțiunii** (foarte aproape de ziua scrutinului) a fost considerat de CEDO ca având un efect disproporționat și de natură să compromită integritatea procesului electoral.

Cazul vizează:

- Participarea la alegeri
- Excluderea arbitrară a unui partid cu trei zile înaintea alegerilor parlamentare din cauza presupusei utilizări a fondurilor străine nedeclarate
- Excluderea bazată pe acuzații neîntemeiate
  - Garanții procedurale insuficiente împotriva arbitrariului
  - Lipsa motivării deciziilor instanțelor naționale

Principiile generale referitoare la Articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție, inclusiv condițiile de eligibilitate pentru a candida la alegeri, au fost stabilite în mai multe hotărâri relevante, printre care se numără:

- Davydov și alții v. Rusia (§§ 271-77),
- Paksas v. Lituania (nr. 34932/04, § 96, CEDO 2011),
- Orujov v. Azerbaidjan (nr. 4508/06, §§ 40-42, 26 iulie 2011),
- Ždanoka v. Letonia (nr. 58278/00, § 115, CEDO 2006 IV),
- Tănase v. Moldova (nr. 7/08, §§ 154-61, CEDO 2010).

În cadrul acestor hotărâri, Curtea a reafirmat că, deși Statele Contractante beneficiază de o marjă largă de apreciere în stabilirea condițiilor privind dreptul de vot și dreptul de a candida, este competența Curții să analizeze în ultimă instanță dacă aceste condiții sunt conforme cu cerințele Articolului 3 din Protocolul nr. 1. Curtea verifică dacă:

- condițiile nu aduc atingere esenței drepturilor electorale, afectând astfel eficacitatea lor;
- acestea respectă principiul legalității, fiind impuse în conformitate cu legea;
- urmăresc un scop legitim, cum ar fi protejarea ordinii democratice;
- mijloacele utilizate pentru atingerea acestor scopuri nu sunt disproporționate sau arbitrare.

Astfel, Curtea exercită un control de proporționalitate și legalitate asupra măsurilor adoptate de autorități (a se vedea Davydov și alții, § 272; Paksas, §§ 96-97; Tănase, §§ 161-62; Dicle și Sadak v. Turcia, § 83).

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

1. Încălcarea art. 23 alin. (2) - Imprevizibilitatea sintagmei „subiect electoral” din Codul Electoral

Sintagma „subiect electoral” utilizată în legislația electorală nu este definită cu suficientă claritate și previzibilitate, generând riscul unor ingerințe arbitrare și disproporționate asupra dreptului fundamental de a participa la alegeri.

Aspecte critice:

- **Lipsa delimitării clare:** Norma nu stabilește dacă prin „subiect electoral” se înțelege Blocul electoral, partidele componente ale acestuia sau candidații desemnați. Această ambiguitate creează un spațiu larg de interpretare discreționară.
- **Exemplu practic al arbitrariului:** Hotărârea CEC nr. 3993 din 17 septembrie 2025 a aplicat sintagma contestată inclusiv asupra unui partid parte-componentă a Blocului electoral, deși legislația stabilește expres că **concurrentul electoral este Blocul**, iar partidele componente nu au personalitate juridică distinctă în cadrul campaniei electorale. **O astfel de extindere a sferei de aplicare depășește limitele legii și demonstrează riscul concret al interpretării arbitrare.**
- **Posibilitatea de extindere nejustificată:** În lipsa clarității sintagmei contestate, există pericolul ca aceasta să fie aplicată și direct asupra candidaților individuali desemnați de Bloc, chiar în absența oricăror pretenții, suspiciuni sau sancțiuni aplicabile Blocului electoral ca atare. Aceasta echivalează cu o ingerință directă și nejustificată în **dreptul individual de a fi ales** (art. 38 Constituție).

Prin urmare, sintagma contestată contravine cerințelor de calitate a legii impuse de art. 23 alin. (2) din Constituție și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele *Hasan și Chaush c. Bulgariei*, *Partidul Comuniștilor (Nepecești) și Ungureanu c. României*), care statuează că orice restrângere a drepturilor fundamentale trebuie să se bazeze pe norme **clare, previzibile și accesibile**, evitând riscul de aplicare arbitrară.

Lipsa unei reglementări clare privind soarta blocului electoral în cazul în care unul dintre partide componente încalcă grav legislația electorală este o lacună care poate duce la abuzuri, incertitudine juridică și interpretări arbitrare.

Ce se întâmplă cu blocul electoral în cazul în care unul dintre partidele politice componente încalcă grav legislația electorală, ce duce la excluderea partidului din cursa electorală?

Această lipsă de reglementare creează o incertitudine juridică care poate genera:

- interpretări contradictorii;
- decizii arbitrare a CEC;
- afectarea injustă a activității celorlalte partide componente ale blocului care nu au comis nicio încălcare.
- riscul ca blocul în genere să fie tratat într-un mod netransparent, pe criterii politice abuzive sau în baza unor interpretări ad-hoc ale CEC.

2. Încălcarea art. 38 - Dreptul de a fi ales

Sintagma „*subiect electoral*” contestată din Codul Electoral creează un cadru imprevizibil și excesiv de discreționar, care poate afecta grav dreptul fundamental de a fi ales al candidaților.

Aplicarea acestei sintagme pentru a viza **partidele componente ale Blocului electoral** sau candidații desemnați de acestea este nejustificată, deoarece **Blocul electoral este concurentul electoral recunoscut legal**, iar părțile componente nu au personalitate juridică separată în cadrul alegerilor.

Prin urmare:

- **Excluderea selectivă a unui partid parte-componentă și eliminarea listei de candidați desemnați de acesta reprezintă o ingerință arbitrară în dreptul candidaților, care participă în alegeri prin Bloc și nu separat.**
- Orice sancțiune aplicată individual unui partid sau candidat, în absența sancțiunii aplicate întregului Bloc, contravine legislației electorale și principiului **solidarității juridice în cadrul Blocului.**
- **Aplicarea discreționară a sintagmei contestate poate afecta egalitatea de gen**, deoarece listele candidaților sunt constituite conform prevederilor legale, iar **excluderea selectivă a unor candidați riscă să dezechilibreze această reprezentare.**
- În lipsa unei delimitări clare și previzibile a sintagmei „*subiect electoral*”, organul competent poate interveni arbitrar în dreptul candidaților de a participa la alegeri, **fără ca aceștia să fi fost sancționați definitiv**, contrar principiilor democratice, dreptului la un proces echitabil și drepturilor fundamentale garantate de Constituție (art. 38 și art. 54).

Astfel, aplicarea sintagmei contestate creează un risc real și imediat de afectare a **participării libere și egale a candidaților**, ceea ce încalcă dreptul de a fi ales și pune în pericol integritatea procesului electoral.

3. Lipsa unui cadru procedural clar și garantat

Sintagma contestată suferă de **imprevizibilitate și lipsă de claritate procedurală**, ceea ce creează un risc real de aplicare arbitrară:

- **Aria de aplicare** a sintagmei nu este definită cu precizie. Nu se specifică clar dacă aceasta se referă la întregul Bloc electoral, la partidele componente sau la candidații desemnați, ceea ce lasă organului electoral o marjă de discreție excesivă.
- **Condițiile de aplicare** sunt neclare și nu există criterii obiective care să delimiteze situațiile în care se poate impune o sancțiune selectivă, ceea ce poate conduce la interpretări discreționare sau abuzive.
- **Lipsa garanțiilor procedurale** face imposibilă protejarea efectivă a drepturilor partidului și ale candidaților. Nu este prevăzută clar posibilitatea unei apărări reale, accesul la probe, contestarea deciziei sau evaluarea imparțială a situației, ceea ce contravine principiilor legalității, egalității și procesului echitabil.

Prin urmare, aplicarea sintagmei în lipsa unui cadru procedural clar și garantat pune în pericol **dreptul fundamental de a fi ales**, integritatea procesului electoral și **principiul proporționalității sancțiunilor**, favorizând interpretări arbitrare și ingerințe nejustificate în competiția electorală.

F. Concluzie și solicitări

Având în vedere toate argumentele și premisele prezentate, se poate observa că sintagma legală contestată aduce atingere gravă și nejustificată drepturilor fundamentale garantate de Constituție, precum și standardelor internaționale enunțate în jurisprudența CEDO.

În lumina acestor aspecte, solicităm respectuos Înaltei Curți să garanteze protecția drepturilor constituționale și a angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, declarând neconstituționalitatea sintagmei contestate, în măsura în care aceasta se extinde și asupra candidaților desemnați, dar și asupra partidelor părți-componente ale unui Bloc electoral. Aceasta va asigura protecția drepturilor fundamentale și integritatea procesului electoral, consolidând în același timp încrederea publică în instituțiile democratice și respectul față de statul de drept.

Prin urmare, **solicităm:**

1. A admite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate
2. A declara neconstituțională sintagma „subiecți electorali”, „subiecții electorali”, „subiecților electorali” de la art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), (8), art. 95 alin. (7), art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a), art. 102 alin. (1) și alin. (2) lit. e) și alin. (5) în măsura în care aceasta se extinde și asupra candidaților desemnați, dar și asupra partidelor părți-componente ale unui Bloc electoral.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul, Chispe - Doner Fannou în calitate de reprezentant al autorului sesizării, declar că informațiile prezentate Înaltei Curți sunt veridice

Cu respect,

23.09.2025

ÎN CHEIERE

23 septembrie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Sîrbu Victoria
Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând, solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate înaintată de către reprezentantul reclamantului Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara, în cauza de contencios administrativ electoral, la acțiunea înaintată de Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei către Comisia Electorală Centrală, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, și,

acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc” către Comisia Electorală Centrală, terți Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Partidul Politic „Partidul Republican Inima Moldovei”, Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, cu privire la anularea parțială a actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ,

CONSTATĂ:

La 19 septembrie 2025 ora 17:16 reclamații Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei s-au adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, cu următoarele solicitări:

- Suspendarea executării hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17.09.2025 cu privire la contestația nr. CEC-10AP/6 din 02.09.2025 și sesizarea nr. CEC-7/22684 din 05.09.2025 până la emiterea hotărârii de judecată;

- Anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17.09.2025 cu privire la contestația nr. CEC-10AP/6 din 02.09.2025 și sesizarea nr. CEC-7/22684 din 05.09.2025.

La 19 septembrie 2025 ora 18:30 reclamantul Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc” s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, terți Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Partidul Politic „Partidul Republican Inima Moldovei”, Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, cu următoarele solicitări:

- Anularea parțială a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3993 din 17.09.2025, în partea în care a fost refuzată aplicarea sancțiunii de anulare a înregistrării concurentului electoral Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei (inclusiv a Partidului „Inima Moldovei” component) în alegerile parlamentare din 28.09.2025;

- Pronunțarea unei hotărâri judecătorești de anulare a înregistrării Partidului Politic „Partidul Republican Inima Moldovei” (parte a Blocului Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei) în calitate de concurent electoral, cu excluderea listei de candidați a Blocului „Patriotic” din cursa electorală pentru scrutinul 28.09.2025, în conformitate cu art. 102 alin. (5) lit. c) Codul electoral și celelalte prevederi legale incidente.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 22 septembrie 2025 (dosarul nr. 3-111/25), s-a transmis spre conexare cauza nr. 3-111/25, la cauza nr. 3-110/25, aliată spre examinare în procedura judecătorului Curții de Apel Centru – Sîrbu Victoria.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 22 septembrie 2025, s-a conexasat într-un singur proces, cauza de contencios administrativ nr. 3-111/25, la cauza de contencios administrativ nr. 3-110/25, atribuindu-i-se numărul unic 3-110/25.

În ședința judiciară din 23 septembrie 2025, reprezentantul reclamantului Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara a depus o cerere în sensul art. 12¹ CPC, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința prevederilor art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), alin. (8) Cod electoral, art. 95 alin. (7) Cod electoral, art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a) Cod electoral, art. 102 alin. (1), al.2) lit. e), alin. (5) Cod electoral, în partea sintagmei ” subiecți electorali”, în măsura în care aceasta se extinde și asupra candidaților desemnați, dar și asupra partidelor părți componente ale unui bloc electoral.

Reprezentantul reclamantului Partidului Politic Republican „Inima Moldovei”, Nagacevschi Fadei a susținut cererea cu privire la sesizarea Curții Constituționale.

Reprezentantul reclamantului Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc”, avocatul Muntean Iulian a solicitat respingerea cererii.

Pârâțul Comisia Electorală Centrală și terțul Ministerul Justiției al Republicii Moldova în ședința instanței de judecată nu s-au prezentat, deși au fost citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei, iar pârâțul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Audiind reprezentanții părților, studiind și analizând materialele cauzei, instanța de judecată conchide că, există temei de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al dispozițiilor art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), alin. (8) Cod electoral, art. 95 alin. (7) Cod electoral, art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a) Cod electoral, art. 102 alin. (1) și alin. (2) lit. e), alin. (5) Cod electoral, reieșind din următoarele motive.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Potrivit art. 12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate: (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, (1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții, avînd ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărâre.

Completul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de reclamantul Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, constituie dispozițiile art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), alin. (8) Cod electoral, art. 95 alin. (7) Cod electoral, art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a) Cod electoral, art. 102 alin. (1) și alin. (2) lit. e), alin. (5) Cod electoral în partea sintagmei ” subiecți electorali”, în măsura în care aceasta se extinde și asupra candidaților desemnați, dar și asupra partidelor părți componente ale unui bloc electoral.

Completul reține că, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de judecată menționează că norma vizată de către reclamantii Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către parte în proces, reclamantii Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, astfel, Completul specializat, examinând condițiile menționate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul reprezentantului reclamantilor Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara urmează a fi admis.

În conformitate cu prevederile art. art.195, 230 Cod administrativ, art. art. 12¹, 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D I S P U N E:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ridicată de către reprezentantul reclamantului Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Chișca-Doneva Tamara, în cauza de contencios administrativ electoral la acțiunea înaintată de Partidul Politic Republican „Inima Moldovei” și Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei către Comisia Electorală Centrală, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

și acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc” către Comisia Electorală Centrală, terți Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Partidul Politic „Partidul Republican Inima Moldovei”, Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, cu privire la anularea parțială a actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a prevederilor art. 91 alin. (1) lit. b), alin. (4), alin. (8) Cod electoral, art. 95 alin. (7) Cod electoral, art. 97 alin. (2) pct. 2 lit. a) Cod electoral, art. 102 alin. (1) și alin. (2) lit. e), alin. (5) Cod electoral, în partea sintagmei ” subiecți electorali”, în măsura în care aceasta se extinde și asupra candidaților desemnați, dar și asupra partidelor părți componente ale unui bloc electoral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Sîrbu Victoria

Judecătorii

Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/